میراث فرهنگی

خانه استاد مشکاتیان بازسازی می‌شود

باز هم جای شکرش باقی است که اگر وزارتخانه میراث فرهنگی و ادارات زیرمجموعه‌اش در استان‌ها هنگام تخریب بناها و خانه‌های تاریخی یا خبردار نمی‌شوند یا از خود حساسیتی نشان نمی‌دهند، دست‌کم پس از تخریب و رسیدن خبر به رسانه‌ها و راه افتادن جو رسانه‌ای به خودشان می‌آیند و درصدد جبران برمی‌آیند، مصداق که زیاد دارد، اما آخرین مثالش همین خانه پرویز مشکاتیان در نیشابور بود که در تعطیلات نیمه خرداد توسط مالک تخریب شد و موجی علیه آن در رسانه‌ها راه افتاد. تازه حالا میراث فرهنگی خراسان رضوی وارد گود شده و مدیرکل این اداره گفته خانه تخریب شده استاد پرویز مشکاتیان به‌عنوان یک اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران، باید مانند اصل نقشه پیشین خود، بازسازی شود. ابوالفضل مکرمی‌فر البته اضافه کرده این اثر ملی نه به‌عنوان یک بنای تاریخی و معماری، بلکه یادمانی دارای ارزش و اهمیت فرهنگی به‌دلیل ثبت دوره‌ای از زندگی مرحوم استاد مشکاتیان حائزاهمیت و احیا است. خردادماه امسال بخشی از خانه مرحوم استاد پرویز مشکاتیان در شهر نیشابور، توسط فردی که این ملک را از فرزندان آن مرحوم خریداری کرده بود، تخریب شد. آن هنگام محمداسماعیل اعتمادی، رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیشابور گفت: این خانه در مراحل پایانی ثبت ملی قرار داشت و مالک آن نیز در جریان روند ثبت آن بود، اما با این حال بدون اطلاع این اداره اقدام به تخریب کرد و حدود ۹۰ درصد این بنا تخریب شد، در حالی که این خانه می‌توانست به موزه تبدیل شود. پرویز مشکاتیان، آهنگساز و استاد سنتور ۳۰ شهریور ۸۸ در ۵۴ سالگی بر اثر نارسایی قلبی درگذشت./ جام جم دیلی

درخشش هنرمند صنایع‌دستی تهران در جهان

محمدعلی ودود، هنرمند صنایع‌دستی استان در رشته معرق چوب، عنوان برگزیده رویداد جهانی طراحی آیرون در کشور ایتالیا را کسب کرد.

۱۲۴ هزار کار به این رویداد بزرگ جهانی ارائه شده بود که درنهایت ۱۴۹۷ اثر به مرحله نهایی راه یافتند و جایزه «آیرون» و عنوان برتر به هنرمند ایرانی رسید.

شیوه ایرانی معرق نقش‌بندی از شیوه‌های معاصر پدید آمده توسط استاد محمدعلی ودود، برگزیده حوزه صنایع‌دستی رویداد جهانی آیرون شد. به گفته پروانه حیدری، معاون صنایع‌دستی تهران، این دستاورد ارتقای رتبه جهانی ایران در رنکینگ بین‌المللی طراحی را به دنبال داشت. مانیفست معرق نقش‌بندی از ابداعات استاد محمدعلی ودود با رویکرد طبیعت دوستانه که در قالب یک تابلو هنری معرق تمام چوب در این رویداد شرکت داده شد، انسان معاصر را از رویکرد مصرف‌گرایی و غلبه بر طبیعت به تغییر مسیر، همزیستی و هماهنگی با طبیعت دعوت می‌کند./ جام جم دیلی

نمایی از منطقه گردشگری دره‌گردو در جنوب شهر اراک

عکس: شیدا کوچه‌باغی

باگذشت ۱۴ سال از طرح دره گردو در استان مرکزی، بالاخره طرح جامع این پروژه آغاز به کار می‌کند

دره گردو؛ دره بلاتکلیف!

مریم داوودآبادی

جام جم اراک

باورش شاید عجیب باشد، اما سال‌های زیادی است که طرح‌های ملی کوچک و بزرگ، در چهارمین قطب صنعت کشور یعنی استان مرکزی خاک می‌خورند و هر بار مسوولان استانی در جواب کم لطفی به این طرح‌ها و عقب ماندگی کارها بهانه جدیدی می‌آورند؛ یکی از این طرح‌ها که ۱۴ سال از بلاتکلیفی‌اش می‌گذرد، طرح دره گردو است؛ طرحی که می‌تواند بخشی از کمبود مراکز تفریحی و گردشگری را در این استان جبران کند و با توجه به جمعیت بالای استان و قرار گرفتن در مسیر شاهراه شمال به جنوب و شرق به غرب کشور و عبور مسافران زیادی از این شهر، کارآیی زیادی داشته باشد، اما تا امروز به خاطر اختلاف قدیمی حق مالکیت که بین دستگاه‌های دولتی از منابع طبیعی و شهرداری گرفته تا اوقاف و میراث فرهنگی وجود دارد، بلاتکلیف مانده است.

با ابلاغ طرح جامع دره گردو به نظر می‌رسد این پروژه بزرگ ساماندهی و توسعه گردشگری استان مرکزی بالاخره پس از ۱۴ سال از بلاتکلیفی بیرون بیاید و به سرانجام برسد

منطقه دره گردو درخرداد ۸۵ با مصوبه هیات وزیران به عنوان منطقه نمونه گردشگری شناخته شد؛ منطقه‌ای که به دلیل قرار گرفتن در حاشیه جنوبی شهر اراک از موقعیت جغرافیایی مناسبی جهت توسعه برخوردار بود؛ اما همین موضوع آتش مناقشات داخلی را بین ارگان‌های مختلف مدعی مالکیت بر این طرح داغ کرد و در نهایت نتیجه‌اش، خاک خوردن طرحی بود که خیلی ها چشم انتظار به ثمر رسیدنش بودند.

اردیبهشت امسال بود که نام طرح دره گردو یک بار دیگر در استان مرکزی مطرح شد؛ آن هم زمانی که سید علی آقازاده، استاندار این استان از اختصاص اعتبار ۲۰ میلیارد تومانی برای منطقه گردشگری دره گردو خبرداد و گفت: برای این طرح از اعتبارات شهرداری ۱۵ میلیارد تومان و پنج میلیارد تومان هم کمک ما به شهرداری اختصاص یافته است. او نوید داد این کار بسیار بزرگ بالاخره امسال انجام خواهد شد و اراکی‌ها در سال پایانی شورای پنجم شاهد یک کار ماندگار در مجموعه مورد علاقه شان خواهند بود.

خبر خوب آقای استاندار در نهایت وصل شد به آغاز اجرای طرح جامع دره گردو توسط شهرداری درچهار جبهه؛ موضوعی که آقازاده درباره‌اش گفت: شهرداری اراک از هفته آینده اجرای طرح جامع دره گردو را در چهار جبهه آغاز خواهد کرد و احداث جاده دسترسی، انجام عملیات زیرساخت‌های لازم برای کاربری‌های تجاری، فرهنگی و گردشگری، آبرسانی به منطقه بالادست این ۹۷ هکتار برای ایجاد فضای سبز در قالب این طرح صورت می‌گیرد و شهرداری باید به سرعت کار را پیگیری کند.

منابع طبیعی جزو اولین‌ها

منابع طبیعی استان مرکزی یکی از ارگان‌هایی است که از همان ابتدا پایش به طرح دره گردو باز شد. اتفاقی که باعث می‌شود پای صحبت‌های عبدالحسین محمدی، مدیرکل منابع طبیعی استان مرکزی بنشینیم، مسوولی که معتقداست دره گردو به یک برند ملی تبدیل شده و باید به آن بالید. او در رابطه با حق مالکیت منابع طبیعی در این دره به ما می‌گوید: پایه کار در دره گردو از منابع طبیعی شروع شد؛ سال اولی که به این طرح وارد شدیم هیچ کاری انجام نشده بود و ما آن را شروع کردیم.

بر اساس نیاز آنجا مطالعاتی را انجام دادیم که بتوانیم بحث کاهش سیل داشته باشیم؛ چراکه منطقه سیلابی بود و روان آب زیادی وارد شهر می‌شد؛ در نهایت با کارهایی که در منطقه انجام دادیم، توانستیم این موضوع را کنترل کنیم.

محمدی در توضیح بیشتر می‌گوید: در بحث طرح‌های سازه‌ای و بتونی و سازه‌های بیولوژیکی کار را شروع کردیم و ۲۰ هزار اصله نهال را در منطقه کشت کردیم و برای استفاده گردشگری از منطقه سه پروانه بهره‌برداری دام را که قبلا صادر شده بود، باطل کردیم تا دام در منطقه تردد نکند.

مدیرکل منابع طبیعی درباره بحث مالکیت اراضی ملی دره گردو هم می‌گوید: متولی این قسمت سازمان جنگل‌هاست که در آن داریم کار انجام می‌دهیم. داخل دره گردو ۴۹ هکتار اراضی مستثنیات است که وقفی است و الان متولی‌اش اوقاف است و حوزه شهری‌اش را هم ما تحویل راه و شهرسازی داده‌ایم که کارهایش را انجام دهد و به شهرداری تحویل دهد.

مالکیت به دولت تعلق دارد

مهدی زندیه‌وکیلی، معاون عمرانی استاندار مرکزی اما نگاه متفاوت‌تری به این موضوع دارد و درخصوص وضعیت مالکیت این دره می‌گوید: این دره مالک خصوصی دارد و راه و شهرسازی، میراث فرهنگی و تربیت بدنی هم مقداری از این زمین را در اختیار دارند و قرار بر این شد با توجه به این که طرح ملی گردشگری برای آن تصویب شده، متولی اجرای طرح شهرداری اراک باشد.

این مقام مسؤول البته با اشاره به سرمایه‌گذاری در این دره می‌گوید: با توجه به این که مالکیت این منطقه به دولت تعلق دارد، راه و شهرسازی باید این اجازه را صادر کند تا شهرداری بتواند برای این منطقه از سرمایه‌گذار استفاده کند که در این باره مشکلاتی وجود دارد.

موضوعی که مورد توجه حمیدرضا نوازنی، مدیرکل دفتر فنی و عمرانی استانداری استان مرکزی هم قرار می‌گیرد و او در خصوص علت طولانی شدن اجرای طرح دره گردو به ما می‌گوید: در یک دهه گذشته برای دره گردو چند طرح گردشگری تهیه شده اما هیچ‌کدام از این طرح‌ها رویکرد اقتصادی نداشته و صرفا رویکرد گردشگری و فراغتی داشته‌اند که این قبیل طرح‌ها هم نیازمند هزینه‌کرد زیاد و نداشتن انتظار بازدهی اقتصادی از آن است.

نوازنی با اشاره به اینکه وظیفه شهرداری، ارتقای رضایت شهروندی است، می‌گوید: شهرداری بعضا این وظیفه را فراموش می‌کند و تا زمانی که نگاه تجاری و اقتصادی در شهرداری حاکم است نمی‌توان انتظار طرح‌هایی از جنس کیفی‌سازی زندگی شهری و ارتقا شاخص‌های زیست‌پذیری را در این حوزه داشت.

مدیرکل دفتر فنی و عمرانی استانداری استان مرکزی درباره مشکلات پیش‌آمده برای این طرح هم توضیح می‌دهد: تا سال ۹۳ شهرداری و میراث فرهنگی می‌گفتند این طرح توجیه اقتصادی ندارد و نمی‌توان آن را اجرا کرد.

در سال ۹۴ طرح دیگری توسط شهرداری تهیه شد که کمی رویکرد اقتصادی داشت. این طرح مراحل تصویب خود را طی کرد، اما با تغییر شورا و شهرداری، شهردار جدید و نمایندگان شورا با طرح مصوب مخالفت کردند و خواستار طی شدن مجدد مراحل تصویب طرح قبلی که تصویب شده بود شدند.

نوازنی با بیان اینکه ابتدا باید موضوع تعیین تکلیف مالکیت این دره به سرانجام برسد، می‌گوید: عمدتا مالکیت این منطقه به عهده راه و شهرسازی است و به اعتقاد من کار را یا باید از شهرداری گرفت یا اینکه آن را به سرمایه‌گذار کلان بدهند که در مدت زمان کوتاهی کار را جمع کند.

او البته به این نکته هم اشاره می‌کند که هر زمانی صحبت از ورود سرمایه‌گذار بخش خصوصی در طرح دره گردو بوده شهرداری عنوان کرده خود راسا این کار را انجام خواهد داد و همین امر باعث به کما رفتن طرح و بلاتکلیفی آن شده است.

مدیرکل دفتر فنی استانداری در ادامه با انتقاد از امکانات تفریحی موجود در شهر اراک هم می‌گوید: تنها تفریح مردم غذاخوردن در رستوران‌ها و بعضا خرید کردن است و فضای فراغتی در خور و متناسب با نیاز مردم نداریم.

ایجاد فضای فراغتی، مستلزم جلب و جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی است و این مهم ساز و کارهای خاصی می‌طلبد که در حال حاضر در شهرداری نه اراده‌ای در این خصوص است و نه برنامه‌ای!

طرح به شهرداری اراک واگذار شده

میراث فرهنگی و گردشگری یکی دیگر از نهادهایی است که نامش در پرونده طرح دره گردو به چشم می‌خورد. با مصطفی مرزبان، سرپرست میراث فرهنگی وصنایع دستی و گردشگری استان مرکزی در همین رابطه گفت و گو می‌کنیم و مرزبان با بیان این که طرح دره گردو از طرح‌های منطقه نمونه گردشگری بوده که سال ۸۵ در سفر ریاست جمهوری به تصویب رسیده، می‌گوید: ازسال ۸۶ این طرح با عقد قرارداد به شهرداری اراک واگذار شد و اداره کل موافقت نامه تاسیسش را از میراث فرهنگی و گردشگری به راه و شهرسازی معرفی کرد که براین اساس شهرداری به عنوان سرمایه‌گذار مادر، وارد فاز بعدی اجرای طرح شود.

مرزبان درباره دریافت اعتبار ملی برای این پروژه هم می‌گوید: میراث فرهنگی ۲ سال است هیچ‌گونه اعتباری چه از نظر استانی و چه از نظر ملی برای این پروژه دریافت نکرده و همه کارها به عنوان سرمایه‌گذار اصلی از طریق شهرداری انجام می‌شود.

ما تنها در قالب مشارکت همکاری می‌کنیم

اوقاف و امور خیریه نهاد دیگری است که نامش ابتدای گزارش آمد و در این مدت به عنوان یکی از نهادهای درگیر در طرح دره گردو شناخته شده است. دلیلی که باعث می‌شود پای صحبت‌های علی قربانی، معاون بهره‌وری اقتصادی اوقاف و امور خیریه استان مرکزی بنشینیم و با او از حق مالکیت اوقاف در این طرح بگوییم و بشنویم که کل اصل پلاک برای اوقاف بوده و با این حال اوقاف فقط در قالب مشارکت در این طرح همکاری می‌کند و جلوی طرح را نمی‌گیرد.

قربانی در توضیح بیشتر می‌گوید: اگر شهرداری یا هر مجموعه دیگری به خواسته‌های ما به عنوان مالک رضایت دهند ما با اجرای طرح مشکلی نداریم.

با تمام این تفاسیر، طرح دره گردو در شهری که به خاطر صنعتش شناخته شده و از زیرساخت‌های گردشگری و تفریحی بهره چندانی نبرده است، می‌تواند یک قدم مهم باشد تا مردم این شهر بتوانند مقداری از بار خستگی‌های روزمره کاری را در این منطقه بر زمین بگذارند، اما در واقعیت و خارج از طرح و پرونده‌های کاغذی، ناهماهنگی موجود بین دستگاه‌های مختلف اجرایی و اداری و نگاه محدود و بسته حاکم بر این دستگاه‌ها، دلیلی است که باعث شده این طرح هم مثل بسیاری از پروژه‌ها به سرانجام نرسد!

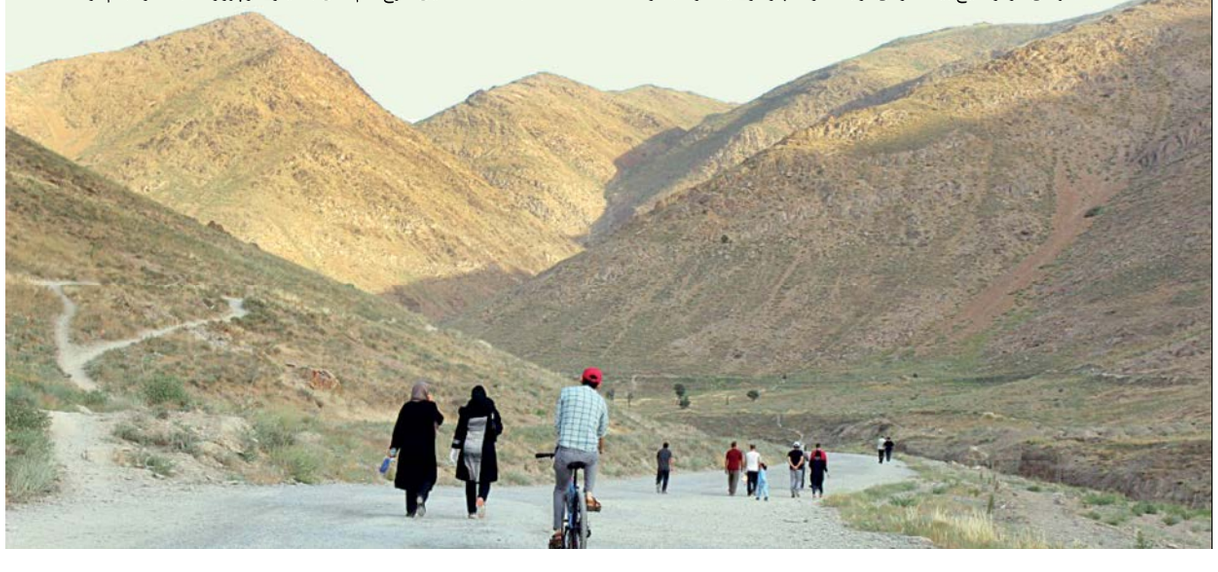

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۶۷۴

جدول عادی

افقی: ۱) شوم- یکی از سه حالت ماده- صاحب‌منصب ارتشی ۲) منظومه عاشقانه فارسی سروده نظامی- سودمند ۳) بزرگی و احترام- همسایه ایران- سنگ قیمتی ۴) دارای مقام و منزلت- فریاد شادی- تابناک ۵) نوعی دستگاه مخابراتی- خشکسالی- نفس خسته ۶) ناشنوا- دوستان- گرامی ۷) ارث- دو برابر- روستای گردشگری کرمانشاه ۸) گریستن- کتابی نوشته علی موذنی با موضوع حضور امام زمان(عج)- پژواک ۹) امانتدار- چاشنی غذایی تند- رویداد ۱۰) دنبال‌کننده- ده هزار مترمربع- ۱۱N ۱۱) منقار کوتاه- بلند و رفیع- از فرقه‌های مسیحی ۱۲) زینت روی انگشتر- زن گندمگون- فضاپیمای بالدار ۱۳) پیشوندی معادل میلیون- پاره آجر- برق را از کوئل به دلکو می‌رساند ۱۴) افسانه‌گو- راهی در بزرگراه‌ها که مسیر اصلی را عوض می‌کند ۱۵) نسبت دادن- نویسنده فرانسوی کتاب قرارداد اجتماعی- جزیره یونان.

عمودی: ۱) برگزیده- از ماشین‌آلات کشاورزی- شبانگاه ۲) حالت عاطفی- انبوه- شهرستانی در استان بوشهر ۳) با نشاط- ماشین‌نویسی- سلول جنسی بالغ ۴) از فرمانروایان آل زیار- تازه‌کار- خاک سرخ ۵) تفاله عسل- بی‌حرکت- از ملزومات اداری ۶) نام‌آوری- ناگوار- نزاکت ۷) حرف دهن‌کجی- پای‌بند در دوستی- دلداده شیرین ۸) صدای درازگوش- عددی دو رقمی- تکراری ۹) زین و برگ اسب- جانشین هنرپیشه اصلی در صحنه‌های خطرناک- رایحه ۱۰) مادرآذری- هجوم- تخته زیر ریل ۱۱) تغییرناپذیر- مرگ- فاضلاب ۱۲) درخت زبان‌گنجشک- پرتابه ورزشی- موسس سلسله ساسانی ۱۳) سکوی شیرجه- شیشه- وسیله‌ای برای پهن کردن بتونه روی دیوار ۱۴) آبمیوه- بدون معطلی- مخفف اگر ۱۵) بله عرب- شهری در جمهوری آذربایجان- نفرین.

جدول ویژه

افقی: ۱) مقابل- نام درختی در آسمان هفتم- اختراع مك‌میلان ۲) باب ششم گلستان سعدی- متانت ۳) جلگه پهناور در نواحی نیمه‌خشک- گروه خلافکاران- پیمان زناشویی ۴) زیرین- از آحاد زمان- تفریق ۵) نوعی تایر بدون تیوب- سازمان پیمان آتلانتیک شمالی- رمق آخر ۶) عادت- پادشاه- نان خردشده در آبگوشت ۷) غیرقابل انکار- افسون- ناگزیر ۸) پارچه حریر- از خانواده‌های اصلی زبانی- قابل شنیدن ۹) پاره- سمیع- حالتی در شروع بازی شطرنج ۱۰) معروف- شهری در شهرستان فریدن- نفس بلند ۱۱) گیاه تالاب- صدای آذرخش- ایالتی در آمریکا ۱۲) خودروی زرهی- نام خداوند در دین یهود- ماده اصلی ۱۳) از الفبای انگلیسی- کتابی از زیگموند فروید- کمربند مسیحیان ۱۴) امانتداران- تندر ۱۵) اعتقاد به ظهور منجی- نوعی پیراهن زنانه- چینه دیوار.

عمودی: ۱) نزدیک شدن- نام قدیم قوچان- سقف دهان ۲) طلا- گورستان زرتشتی‌ها- بی‌نظیر ۳) غیرلازم- شب سی‌ام آذر- لوله باریک در ساقه گیاه ۴) شهرستانی در استان بوشهر- رها شدن- ضمیر غایب ۵) فاقد قابلیت انعطاف- برای بیان لزوم گفته می‌شود- انکارکننده ۶) سخن کنایه‌آمیز- بلندقامت- واحد اندازه‌گیری توان الکتریکی ۷) نوعی موسیقی غربی- خورشتی با مغز گردو- سرکرده ۸) شکوه و جلال- پیامبر زره‌ساز- نوشته حاشیه سند ۹) رهن‌دهنده- رهبر حکومت مادها- مادر عرب ۱۰) مجموعه عقاید و آموزه‌های پیامبران- طراحی اولیه- قطع طریق ۱۱) خواهر زئوس در اساطیر یونانی- واحد نظامی- سخن دلنشین ۱۲) شایعه- عید کریسمس- تنفر ۱۳) نامه کوتاه- نرده- تخت پادشاهی ۱۴) لقب پادشاهان چین و ترکستان بود- پوست جوز- حرف همراهی ۱۵) زعفران- ماله بنایی- رهسپار.

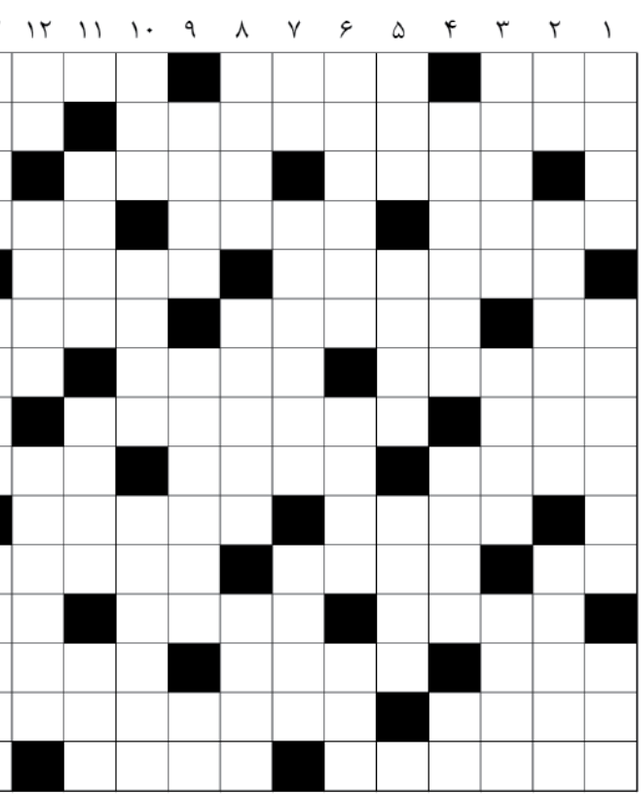

حل جدول عادی شماره ۵۶۷۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ب	ی	ک	ر	ا	ن	■	ا	ش	ک	ا	ن	ی	ا	ن
۲	د	س	ت	و	ر	ا	ل	ع	م	ل	■	ه	ا	ل	و
۳	ن	ی	ا	م	■	ش	ه	د	ا	■	د	ا	ش	ت	ن
۴	ه	ر	ب	■	خ	ن	ی	ا	■	گ	ل	ی	م	■	■
۵	■	د	ا	ن	و	ب	■	م	و	ر	ی	ا	ن	ه	■
۶	ا	ل	ا	س	ک	ا	■	ا	د	ا	ب	■	ق	ش	و
۷	ن	ا	ر	و	ا	■	م	ب	ا	ر	ا	ت	■	خ	ش
۸	ه	ل	ی	ا	■	ا	ت	ر	ی	ش	■	ب	ک	و	ب
۹	ز	ا	■	ن	ا	ک	د	ا	ن	■	س	ی	ت	ا	ر
۱۰	ا	ی	ز	■	ی	ت	ی	م	■	د	ر	ی	و	ر	ی
۱۱	م	ی	ا	ن	گ	ی	ن	■	ب	ر	و	ن	ش	■	■
۱۲	■	■	د	ا	ر	و	■	ق	ر	ی	ش	■	ل	خ	م
۱۳	ص	د	ب	ر	گ	■	م	ا	و	ا	■	س	و	ر	ه
۱۴	د	ر	و	س	■	ا	ی	ر	چ	ب	س	ط	ا	م	ی
۱۵	ا	س	م	ا	ن	د	ر	ه	■	د	ه	ل	ر	ا	ن

حل جدول ویژه شماره ۵۶۷۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ز	ن	خ	د	ا	ن	■	د	و	ل	ت	خ	ا	ن	ه
۲	ن	و	ر	ا	ل	ا	ن	و	ا	ر	■	ر	ه	ا	ن
۳	د	ر	و	س	■	ی	و	ر	ت	■	م	و	ل	و	ی
۴	ه	ی	س	■	ک	ل	ن	ی	■	خ	ن	ا	ق	■	■
۵	■	خ	ش	ن	و	د	■	ا	س	ط	ر	ل	ا	ب	
۶	پ	ر	و	پ	ا	ن	■	ت	ف	ر	ق	■	م	ش	ی
۷	ا	س	ا	ل	م	■	ا	ف	ز	ا	ی	ش	■	ت	ز
۸	ب	ی	ن	ا	■	ن	ف	ر	و	ن	■	ا	خ	ر	ا
۹	ز	د	■	ق	ا	س	ط	ی	ن	■	ز	ه	د	ا	ن
۱۰	ج	گ	ر	■	ج	ن	ا	ح	■	ز	ی	ر	ا	ک	س
۱۱	ا	ی	ن	ه	د	ا	ر	■	ت	و	ن	گ	ا	■	■
۱۲	■	■	ک	ر	ا	س	■	ب	ر	د	ه	■	ف	ت	ا
۱۳	ر	ا	پ	ی	د	■	د	ر	ن	گ	■	ق	ر	و	ش
۱۴	چ	ل	و	س	■	د	ر	ه	چ	ذ	ا	م	ی	ا	ن
۱۵	ل	ا	ل	ه	س	ی	ا	ه	■	ر	ا	ه	ن	م	ا